

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 10. marts 2023
(OR. en)

7311/23

POLMAR 17
POLGEN 28
POLMIL 51
CYBER 55
HYBRID 9
RELEX 329
MARE 8
MAR 38
COMAR 14
JAI 292
CSDP/PSDC 203
CFSP/PESC 418
ENV 227
PECHE 80
TRANS 90

FØLGESKRIVELSE

fra:	Martine DEPREZ, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen
til:	Thérèse BLANCHET, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union
Komm. dok. nr.:	JOIN(2023) 8 final
Vedr.:	FÆLLES MEDDELELSE TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET om opdateringen af den europæiske havstrategi og dens handlingsplan "En forbedret EU-strategi for maritim sikkerhed i forbindelse med nye maritime trusler"

Hermed følger til delegationerne dokument JOIN(2023) 8 final.

Bilag: JOIN(2023) 8 final

EUROPA-
KOMMISSIONEN

UNIONENS HØJTSTÅENDE
REPRÆSENTANT FOR
UDENRIGSANLIGGENDER
OG SIKKERHEDSPOLITIK

Bruxelles, den 10.3.2023
JOIN(2023) 8 final

FÆLLES MEDDELELSE TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**om opdateringen af den europæiske havstrategi og dens handlingsplan
"En forbedret EU-strategi for maritim sikkerhed i forbindelse med nye maritime
trusler"**

I. INDLEDNING

Maritim sikkerhed er af afgørende betydning for Den Europæiske Union (EU) og dens medlemsstater. Tilsammen udgør EU's medlemsstater verdens største samlede eksklusive økonomiske zone. EU's økonomi afhænger i høj grad af sikre have: over 80 % af den globale handel foregår ad søvejen, omkring to tredjedele af verdens olie- og gasforsyning udvindes på havet eller transporteres ad søvejen¹, og op til 99 % af de globale datastrømme transmitteres via undersøiske kabler². For at sikre en effektiv havforvaltning, beskytte vores have og havbund og frigøre det fulde potentiale i den bæredygtige blå økonomi³ skal det globale maritime område være sikkert.

Siden 2014 har den europæiske strategi for maritim sikkerhed (EUMSS) og handlingsplanen⁴ udgjort rammerne for håndtering af sikkerhedsudfordringer til søs. Strategien har stimuleret et tættere samarbejde mellem civile og militære myndigheder, navnlig gennem informationsudveksling. Den har bidraget til at fremme regelbaseret forvaltning til søs og har givet et løft til det internationale samarbejde. Den har styrket EU's autonomi og kapacitet til at reagere på trusler mod sikkerheden til søs⁵.

EU spiller en stadig vigtigere rolle som garant for global maritim sikkerhed ved at gennemføre sine egne flådeoperationer, f.eks. Atalanta⁶ og Irini⁷, gennemføre konceptet koordineret maritim tilstedeværelse (CMP)⁸ og fremme maritim situationsbevidsthed og samarbejde med en lang række eksterne partnere. Derudover leverer Copernicusprogrammets operationelle systemer til hav- og grænseovervågning, som gennemføres af Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerhed (EMSA) og Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning (Frontex), rumbaserede observationer, der supplerer Galileo-satelliternes navigationstjenester.

Det overordnede strategiske miljø oplever drastiske forandringer. Det er omformet som følge af klimakrisen og miljøforringelsen og forværret af Ruslands ulovlige og uberettigede militære aggression mod Ukraine, hvilket kræver en større indsats fra EU som garant for international sikkerhed.

I overensstemmelse med EU's strategiske kompas for sikkerhed og forsvar⁹ har denne ajourføring af EUMSS og dens handlingsplan til formål at imødegå de nye udfordringer. Det er en mulighed for at fremme bæredygtige løsninger på maritime sikkerhedsproblemer. Det er også en mulighed for yderligere at styrke EU's rolle internationalt og yderligere sikre EU's adgang til et stadig mere omstridt maritimt område.

Den ajourførte EUMSS er en ramme, inden for hvilken EU kan træffe yderligere foranstaltninger for at beskytte sine interesser på havet og beskytte sine borgere, værdier og

¹ JOIN(2022) 28 final.

² [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2022/702557/EXPO_IDA\(2022\)702557_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2022/702557/EXPO_IDA(2022)702557_EN.pdf).

³ COM(2021) 240 final.

⁴ Rådets dokument 11205/14 og Rådets konklusioner 10494/18.

⁵ Rådets konklusioner 9946/21.

⁶ <https://eunavfor.eu/>.

⁷ <https://www.operationirini.eu/>.

⁸ Rådets konklusioner 06256/22 og 06255/22.

⁹ Rådets dokument 7371/22.

sin økonomi. Målet er at fremme international fred og sikkerhed og samtidig overholde princippet om bæredygtighed og beskyttelse af biodiversiteten. EU og dets medlemsstater vil gennemføre den ajourførte strategi i overensstemmelse med deres respektive kompetencer.

II. NYE OG VOKSENDE TRUSLER MOD MARITIM SIKKERHED

Meget har ændret sig i den globale geopolitiske kontekst, siden den europæiske strategi for maritim sikkerhed blev vedtaget i 2014, og det kræver en ny og styrket indsats. EU's trusselsanalyse viser, at EU står over for en stigning i trusler og udfordringer, herunder på det maritime område¹⁰. Den strategiske konkurrence om magt og ressourcer er stigende. Truslerne bliver stadig mere komplekse og flerstrengede, og nogle lande forsøger at omdefinere de centrale principper i den multilaterale orden, herunder gennem krænkelser af national suverænitet og grænser. Ruslands militære aggression mod Ukraine har bragt krigen tilbage til Europa og skabt nye farer samt negative afsmittende virkninger på maritim sikkerhed og den europæiske økonomi, hvilket har påvirket de europæiske borgere og virksomheder.

Maritim sikkerhed udfordres i mange regioner, herunder territoriale og maritime tvister, konkurrence om naturressourcer og trusler mod retten til fri sejlads og retten til uskadelig passage og transitpassage. Sådanne udfordringer skaber spændinger i havområder rundt om i EU såsom Middelhavet, Sortehavet og Østersøen, som forværres af Ruslands militære aggression mod Ukraine. Der har også været en stigning i udfordringerne for maritim sikkerhed uden for Europa, navnlig i Guineabugten, Adenbugten, Hormuzstrædet, Malaccastrædet og i Det Sydkinesiske Hav. Nogle lande uden for EU øger deres kapacitet og gennemslagskraft til søs og træffer ensidige foranstaltninger. Dette har omfattet magtanvendelse eller krænkelse af andre landes nationale suverænitet. Disse tiltag anfægter retsstatsprincippet og den internationale orden, der er baseret på De Forenede Nationers havretskonvention (UNCLOS).

Den indopacifiske region, hvor EU har regioner i den yderste periferi (Det Indiske Ocean) og oversøiske lande og territorier (Stillehavsområdet), er blevet områder med **intens geopolitisk konkurrence**. Magtdemonstrationer og øgede spændinger i regioner som Det Syd- og Østkinesiske Hav og Taiwanstrædet påvirker den globale sikkerhed og har en direkte indvirkning på Europas sikkerhed og velstand. Opretholdelse af stabilitet og sikkerhed langs vigtige skibsruter — såsom Malacca- og Singaporestrædet, Afrikas Horn og Det Indiske Ocean — betyder, at EU og dets medlemsstater er nødt til at udvide deres tilstedeværelse og indsats i disse regioner i overensstemmelse med EU's strategi for samarbejde i den indopacifiske region.

Klimaændringer og havforurening forventes at få betydelige og langvarige negative indvirkninger på den maritime sikkerhed. Virkningerne vil omfatte oversvømmelser i kystområder og af øer, tab af koralrev, mangrover og andre vådområder og udtømmning af fiskebestande¹¹. Klimaændringer og miljøforringelse fungerer som risikomultiplikatorer ved

¹⁰ EU's trusselsanalyse er en omfattende og efterretningsbaseret analyse af de forskellige trusler og udfordringer, som EU står over for eller kan komme til at stå over for i fremtiden. Den ajourføres regelmæssigt og tjener som baggrundsinformation til at hjælpe med at udvikle og gennemføre EU's strategiske kompas for sikkerhed og forsvar.

¹¹ IPCC SROCC (2019) og WGII-rapporten, AR6 (2022).

at øge ustabilitet og ulighed og dermed forværre grænseoverskridende kriminalitet, pirateri og spændinger på grund af havets ressourcer. Dette kræver en ny prisme, der gør det muligt for EU at gøre samfundet mere klimarobust, beskytte naturen og vende forringelsen af økosystemer¹². Omvendt kan huller i den maritime sikkerhed føre til miljøskader, f.eks. hindret adgang til forurenede områder, omdirigering af midler fra miljøbeskyttelse eller sabotagehandlinger mod maritim infrastruktur. Desuden har Ruslands militære aggression mod Ukraine ikke blot forårsaget ødelæggende menneskelige og økonomiske konsekvenser, men også et betydeligt tab af biodiversitet¹³. Det er derfor vigtigt at tackle samspillet mellem klimaændringer, miljøforringelse af kyst- og havområder og maritim sikkerhed, herunder gennem igangværende og ny målrettet forskning.

Angrebene i 2022 på Nord Stream-rørledningerne i Østersøen, tilstedeværelsen af uautoriserede ubemandede køretøjer omkring offshoreanlæg i Nordsøen og de tilbagevendende **hybride angreb og cyberangreb rettet mod maritim infrastruktur** kræver, at EU styrker sin indsats og beskytter sin kritiske infrastruktur mere effektivt, navnlig ved at udvikle innovative teknologier. I takt med, at den maritime industri gennemgår en digital omstilling, er dens kompleksitet og potentielle sårbarhed blevet større. Ondsindede aktører er i stigende grad tilbøjelige til at anvende hybride midler og cybermidler til at målrette indsatsen mod maritim infrastruktur, herunder undersøiske kabler og rørledninger samt havne og skibe. I Rådets henstilling om en koordineret tilgang på EU-plan til styrkelse af kritisk infrastrukturens modstandsdygtighed¹⁴ anerkendes dette behov for handling. Desuden fastsættes der i Kommissionens henstilling om Unionens mål for modstandsdygtighed over for katastrofer foranstaltninger, som kan bidrage til bedre beredskab i EU og medlemsstaterne samt evne til at reagere på naturkatastrofer og menneskeskabte katastrofer, herunder til søs¹⁵.

Trusler og ulovlige aktiviteter — såsom **pirateri og væbnede røverier til søs, organiseret kriminalitet, herunder smugling af migranter og menneskehandel, handel med våben og narkotika, terrorisme, ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri (IUU-fiskeri), ueksploderet ammunition (UXO)¹⁶ i havene og uautoriserede efterforsknings- og aktiviteter** — er fortsat lige så kritiske udfordringer i flere regioner, hvor visse kystområder og fjerntliggende områder i EU er særligt sårbare. Nogle af disse ulovlige aktiviteter kan fremmes af dårlig havnesikring. Ondsindede aktører kan også kombinere disse trusler og aktiviteter med henblik på at udføre hybride angreb mod EU og dets medlemsstater.

III. EU'S MARITIME SIKKERHEDSINTERESSER

I lyset af de nye maritime sikkerhedstrusler er EU's grundlæggende interesser:

- sikkerheden i Den Europæiske Union, dens medlemsstater, borgere og partnere

¹² COM(2020) 380 final.

¹³ Navnlig en alarmerende stigning i dødeligheden blandt hvaler i Sortehavet.

¹⁴ 2023/C 20/01.

¹⁵ COM(2023) 61 final og 2023/C 56/01.

¹⁶ Ueksploderet ammunition (UXO) henviser til eksplosive våben (bomber, hylstre, granater, landminer, flådeminer, klyngeammunition og anden ammunition), som ikke er eksploderet og stadig udgør en risiko for detonation, undertiden mange årtier efter, at de blev brugt eller kasseret.

- opretholdelse af den globale fred og stabilitet og bevare frie og åbne søfartsruter
- opretholdelse af folkeretten, navnlig UNCLOS som den overordnede retlige ramme for alle aktiviteter i havet, og fremme af forsvarlig international havforvaltning, herunder gennem regionale havkonventioner, samt gennemførelse af WTO-aftalen om fiskeristøtte¹⁷
- beskyttelse af naturressourcerne og havmiljøet og håndtering af klimaændringernes og miljøforringelsens indvirkning på den maritime sikkerhed
- sikring af modstandsdygtighed og beskyttelse af kritisk maritim infrastruktur¹⁸ (på land og offshore), herunder ved at imødegå de risici og trusler, der er forbundet med klimaændringer, og dem, der opstår som følge af udenlandske direkte investeringer
- styrkelse af modstandsdygtigheden og beskyttelsen af logistiske knudepunkter, dvs. havne, herunder håndtering af risici i forbindelse med korruption og ulovlige aktiviteter
- beskytte økonomiske aktiviteter på havet og derved bidrage til en bæredygtig blå økonomi (både på land og offshore)
- beskyttelse af EU's ydre grænser og indre sikkerhed for at bekæmpe smugling af migranter, menneskehandel og andre ulovlige aktiviteter, herunder uautoriserede efterforsknings- og boreaktiviteter efter kulbrinter
- sikring af kapacitet til at handle hurtigt og effektivt på det maritime område og på andre operationelle områder (dvs. land, luft, cyberspace og det ydre rum)
- sikring af søfarendes sikkerhed i overensstemmelse med kravene i konventionen om søfarendes arbejdsforhold og andre relevante konventioner fra Den Internationale Arbejdsorganisation.

IV. STYRKELSE AF EU'S INDSATS

Den ajourførte strategi for maritim sikkerhed vil bidrage til at beskytte EU's interesser, der er nævnt ovenfor, mod de nye og voksende trusler mod sikkerheden til søs. Med henblik herpå vil EU intensivere indsatsen under seks strategiske mål:

¹⁷ https://www.wto.org/english/tratop_e/rulesneg_e/fish_e/fish_e.htm.

¹⁸ F.eks. undersøiske kabler og rørledninger, logistiske knudepunkter (dvs. havne), offshoreanlæg til vedvarende energi, offshore olie- og gasolieplatforme osv.

1. øge aktiviteterne til søs
2. samarbejde med partnere
3. føre an i bevidstheden om det maritime område¹⁹
4. styre risici og trusler
5. styrke kapaciteten
6. uddanne og træne.

EU's indsats under disse strategiske mål vil fortsat være styret af principperne i EUMSS fra 2014: tværsektoriel tilgang, funktionel integritet, respekt for internationale regler — folkeretten, menneskerettigheder og demokrati og fuld overholdelse af UNCLOS — og maritim multilateralisme. Den ajourførte EUMSS vil blive gennemført via en handlingsplan (i **bilaget**) og inden for rammerne af den integrerede tilgang²⁰. For at gennemføre strategien vil EU sammen med sine medlemsstater anvende alle relevante civile og militære politikker, værktøjer og instrumenter og koordinere politikker og aktiviteter, der gennemføres af alle relevante aktører på europæisk, regionalt og nationalt plan, og styrke deres synergier og komplementaritet. Strategien vil også fremme et mere sammenhængende engagement fra EU's side i eksterne konflikter og kriser for at øge sikkerheden for EU og dets borgere.

Den ajourførte strategi vil indeholde foranstaltninger, der er specifikke for hvert havområde i EU. Indsatsen bør tage hensyn til regionale EU-strategier²¹ og kapacitetsopbygningsprogrammer samt samarbejde med partnerlande.

1. Øge aktiviteterne til søs

EU's strategiske kompas opfordrer til en yderligere styrkelse af EU's engagement i maritim sikkerhed. Operation Atalanta har siden 2008 været operationel i det vestlige Indiske Ocean inden for **rammerne af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (FSFP)**. I betragtning af sine gode resultater har operation Atalanta fået sit mandat udvidet fra bekæmpelse af

¹⁹ Bevidsthed om det maritime område er en effektiv forståelse af aktiviteter, der er knyttet til det maritime område, og som kan påvirke sikkerheden, økonomien eller miljøet i Den Europæiske Union og dens medlemsstater. På grundlag af klart definerede brugerbehov og -rettigheder hjælper det de myndigheder, der er ansvarlige for kontrol- og overvågningsaktiviteter, med at forebygge og håndtere alle sådanne situationer, begivenheder og handlinger i forbindelse med EU's maritime område på en sammenhængende måde. EU's maritime område omfatter EU-medlemsstaternes territorialfarvande, deres eksklusive økonomiske zoner og deres kontinentalsokler som defineret i De Forenede Nationers havretskonvention fra 1982 såvel som alle havrelaterede aktiviteter, der udføres deri, det være sig på havbunden, under overfladen, på overfladen eller over havet, herunder vedrørende anlæg, fragt, småbåde og fartøjer, der er EU-indregistreret, -ejet eller -kontrolleret eller på anden måde har tilknytning EU.

²⁰ Den "integrerede tilgang til eksterne konflikter og kriser" bygger på EU's globale strategi fra 2016 (Rådets konklusioner: EUCO 26/16 og 13202/16) og blev godkendt i Rådets konklusioner fra 2018 (5413/18). Den fastlægger en ramme for et mere sammenhængende og holistisk engagement fra EU's side i eksterne konflikter og kriser og fremmer menneskers sikkerhed og øger dermed også sikkerheden for EU og dets borgere.

²¹ Såsom den omfattende strategi for samarbejdet med Afrika (JOIN(2020) 4 final), EU-strategien for Guineabugten (7671/14), EU's strategi for den indopacifiske region (JOIN(2021) 24 final), EU's politik for Arktis (JOIN(2021) 27 final) og strategien for regionerne i den yderste periferi COM(2022).

piratvirksomhed til en bredere maritim sikkerhedsoperation, og den styrker yderligere forbindelserne og synergierne med den europæiske maritime bevidstgørelsesmission i Hormuzstrædet (EMASOH)²². I Middelhavet har operation Irini som sin primære opgave at håndhæve FN's våbenembargo mod Libyen. Dette er et direkte EU-bidrag til fred og stabilitet i Middelhavsområdet, hvilket øger den maritime sikkerhed. I overensstemmelse med den integrerede tilgang bidrager EU også til at øge den maritime sikkerhed ved at tilbyde uddannelse og kapacitetsopbygning til partnere gennem civile FSFP-missioner såsom Den Europæiske Unions kapacitetsopbyggende mission (EUCAP) i Somalia.

I 2021 indførte EU det nye koncept **koordineret maritim tilstedeværelse (CMP)**. Dette nye fleksible værktøj har til formål at styrke EU's kollektive engagement i maritim sikkerhed ved at gøre bedst mulig brug af medlemsstaternes flådeaktiver på områder, der er af strategisk interesse for EU. I forbindelse med CMP bør EU intensivere bekæmpelsen af ulovlige og illegale aktiviteter til søs, herunder narkotikahandel. På grundlag af erfaringerne med gennemførelsen af CMP i Guineabugten og i det nordvestlige Indiske Ocean (herunder i Det Røde Hav) vil EU overveje nye havområder af interesse for gennemførelsen af dette koncept. Etableringen af nye maritime interesseområder vil øge EU's situationsbevidsthed, partnerskaber og strategiske kultur som aktør inden for maritim sikkerhed.

EU's strategiske kompas understreger også betydningen af at sikre parathed og interoperabilitet blandt EU-medlemsstaternes flådestyrker og opfordrer EU til at gennemføre liveøvelser på alle områder. EU vil derfor iværksætte en årlig flådeøvelse for at øge paratheden, fremme interoperabiliteten og imødegå de nye trusler mod den maritime sikkerhed.

Kommissionen udfører med bistand fra EMSA inspektioner af maritim sikring i havne, havnefaciliteter og skibe i EU og undersøger, hvordan den maritime sikkerhed kan forbedres på områder som passagerskibe eller cybersikkerhed. I overensstemmelse med de strategiske retningslinjer for den europæiske **integrerede grænseforvaltning (EIBM)**²³ skal systemet til overvågning af søgrænser være i stand til at opdage, identificere og om nødvendigt spore og opfange alle fartøjer, der sejler ind i territorialfarvande, og bidrage til at sikre beskyttelse og redning af liv til søs under alle vejrforhold. Medlemsstaterne bør gøre bedst mulig brug af de overvågningskapaciteter, som Frontex tilbyder, for at opgradere de nationale kapaciteter og det overordnede situationskendskab.

Frontex udfører operationer såsom Indalo, Themis og Poseidon for at kontrollere EU's grænser og bekæmpe kriminalitet i Middelhavet, navnlig ulovlig smugling af migranter. Frontex, Det Europæiske Fiskerikontrolagentur (EFCA) og EMSA udfører maritime operationer med flere formål for at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet, herunder smugling af migranter og menneskehandel, for at afsløre havforurening og ulovligt fiskeri og udføre andre overvågningsopgaver i flere havområder rundt om i EU, herunder Sortehavet. EU bør videreudvikle disse vigtige operationer, som har flere formål.

²² <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy/europe/news/article/european-maritime-awareness-in-the-soh-emasoh-political-statement-by-the>.

²³ COM(2022) 303.

De vigtigste EU-tiltag²⁴ til forbedring af den maritime sikkerhed vil være:

- tilrettelæggelse af en årlig EU-flådeøvelse
- styrkelse af EU's eksisterende flådeoperationer (Atalanta og Irini) med flåde- og luftaktiver
- overvejelse af nye maritime områder af interesse for gennemførelsen af CMP-konceptet på grundlag af indhøstede erfaringer og forslag fra Tjenesten for EU's Optræden Udadtil
- intensivering af bekæmpelsen af ulovlige og illegale aktiviteter til søs, herunder narkotikahandel, inden for rammerne af koordineret maritim tilstedeværelse
- opretholdelse og styrkelse af inspektioner af maritim sikkerhed i EU og håndtering af cybersikkerhed og passagerskibes sikkerhed
- intensivering af samarbejdet på EU-plan om kystvagtfunktioner ved at fremme udviklingen af maritime operationer med flere formål i flere havområder rundt om i EU.

2. Samarbejde med partnere

EU har allerede etableret forbindelser og synergier om maritim sikkerhed med multilaterale og regionale organisationer både på globalt og regionalt plan (f.eks. med FN, IMO²⁵, NATO, AU²⁶ og ASEAN²⁷) og med flere lande uden for EU, navnlig i Guineabugten og den indopacifiske region.

EU og dets medlemsstater har også udviklet internationalt samarbejde gennem bilaterale dialoger, havneanløb og liveøvelser, navnlig i **den indopacifiske region**, f.eks. med Australien, Japan, Indien, Indonesien, Republikken Korea, Oman og Singapore. Operation Atalanta og Irini deltager i mekanismer til udveksling af kendskab og til multilateralt engagement, herunder konferencer om Shared Awareness and Deconfliction (SHADE). Den Europæiske Union yder også betydelig støtte til maritim sikkerhed inden for rammerne af sit udviklingssamarbejde, sin humanitære bistand og sine udenrigspolitiske støtteforanstaltninger.

I det **vestlige Indiske Ocean** støtter EU en regional maritim arkitektur baseret på informationsfusions- og operationscentre i Madagaskar og Seychellerne samt på Djiboutiadfærdskodeksen vedrørende undertrykkelse af piratvirksomhed og væbnede røverier

²⁴ De vigtigste EU-tiltag, der er opført under hvert af de seks specifikke mål, opsummerer de vigtigste elementer af foranstaltningerne, der er beskrevet i detaljer i handlingsplanen.

²⁵ Den Internationale Søfartsorganisation under De Forenede Nationer.

²⁶ Den Afrikanske Union.

²⁷ Maritim sikkerhed har længe været en fælles prioritet for både EU og ASEAN. Samarbejdet mellem de to regioner har fokuseret på at reagere på tværnationale maritime trusler såsom pirateri, smugling, illegal indvandring, katastroferisici og virkningerne af forurening og klimaændringer. Den Europæiske Union støtter den ASEAN-ledede proces hen imod en adfærdskodeks for Det Sydkinesiske Hav, <https://euinasean.eu/maritime-cooperation/>.

mod skibe i det vestlige Indiske Ocean og Adenbugten²⁸.

På samme måde støtter EU i **Guineabugten** regionale organisationer og kyststater, der gennemfører deres egne maritime sikkerhedsstrategier, styrker håndhævelsen af søretten og retsvæsenet, øger havnesikkerheden og øger bevidstheden om det maritime område og informationsudvekslingen under Yaoundé-arkitekturen²⁹. I **Atlantehavet** som helhed støtter EU bekæmpelsen af ulovlige aktiviteter i samarbejde med partnere, navnlig bekæmpelsen af narkotikahandel.

I en udfordrende geopolitisk kontekst bør EU intensivere samarbejdet med partnere i sit naboskabsområde og i **andre strategisk vigtige havområder**. Dette er særlig vigtigt i lyset af Ruslands militære aggression mod Ukraine. EU vil intensivere sit samarbejde med NATO om maritim sikkerhed på grundlag af de opnåede resultater og i overensstemmelse med den tredje fælles erklæring om samarbejdet mellem EU og NATO fra januar 2023. I den indopacifiske region bør EU øge udvekslingen af erfaringer med partnere om maritim sikkerhed gennem projektet "Styrkelse af sikkerhedssamarbejdet i og med Asien" (ESIWA) og bilaterale dialoger og ved at søge at få tildelt observatørstatus ("dialogpartner") i Sammenslutningen mellem Det Indiske Oceans Kyststater (IORA). EU bør også uddybe sit samarbejde med ligesindede lande og organisationer, herunder internationale og regionale fora om maritime anliggender.

De vigtigste EU-tiltag vedrørende internationalt samarbejde vil være:

- tilskyndelse til undertegnelse og ratifikation af internationale instrumenter vedrørende maritim sikkerhed, navnlig UNCLOS, og fremme af overholdelse og udveksling af bedste praksis med partnere i forbindelse med gennemførelsen af folkeretten, der er relevant for maritim sikkerhed, i relevante fora
- intensivering af samarbejdet mellem EU og NATO på medarbejderniveau om maritim sikkerhed for at dække alle spørgsmål af fælles interesse på dette område, herunder ueksploderet ammunition til søs, på grundlag af de tre fælles erklæringer fra 2016, 2018 og 2023
- gennemførelse af fælles flådeøvelser med partnere for at fremme interoperabiliteten samt hyppigere EU-havneanløb og -patuljering, navnlig i den indopacifiske region, i overensstemmelse med det strategiske kompas
- udsendelse af EU-forbindelsesofficerer til fusionscentre for maritim information³⁰ i maritime områder af interesse for at fremme informationsudveksling og samarbejde, herunder om retshåndhævelse, retlige og indre anliggender, mellem EU og dets partnere og, hvor det er relevant, evaluering af muligheden for at forbinde disse fusionscentre direkte med relevante maritime overvågningssystemer i EU

²⁸ Maritim sikkerhed i det østlige og sydlige Afrika og Det Indiske Ocean (MASE), programmet for havnesikring og navigationssikkerhed, det regionale program for maritim sikkerhed i Det Røde Hav og kritiske søfartsruter i Det Indiske Ocean (Crimario).

²⁹ SWAIMS-, PASSMAR- og GOGIN-aktioner.

³⁰ Fusionscentre for maritim information er nationale eller regionale enheder, der indsamler oplysninger for at øge den maritime situationsbevidsthed i et givet geografisk område. I 2022 udsendte EU sin første forbindelsesofficer til fusionscentret for information i Singapore, som dækker størstedelen af den indopacifiskeregion.

- søgning af dialogpartnerstatus for EU i Sammenslutningen mellem Det Indiske Oceans Kyststater for at styrke EU's rolle som partner i maritim sikkerhed i regionen
- fremme af internationalt samarbejde om informationsudveksling og overvågning af kritisk maritim infrastruktur, herunder undersøiske kabler³¹, samt om sikring af skibe og havne³².

3. Føre an i bevidstheden om det maritime område

En solid bevidsthed om det maritime område er afgørende for at sikre, at de kompetente myndigheder hurtigt kan opdage de voksende og skiftende trusler, der påvirker EU, og reagere effektivt på dem. EU vil føre an i bevidstheden om det maritime område ved at forbedre indsamlingen og udvekslingen af oplysninger mellem forskellige maritime sektorer³³ og lette udvekslingen af oplysninger mellem medlemsstaterne. På internationalt plan vil EU fortsætte sit arbejde med at forbedre partnerlandenes bevidsthed om det maritime område gennem informationsudveksling og kapacitetsopbygning, navnlig i Guineabugten og i den indopacifiske region.

Siden 2014 har EU og dets medlemsstater gjort betydelige fremskridt med hensyn til at indhente og udveksle oplysninger på det maritime område ved at udvikle og forbinde de sektorspecifikke systemer, der anvendes af forskellige myndigheder, som er involveret i havovervågning³⁴. EU har navnlig udviklet den fælles ramme for informationsudveksling (CISE)³⁵. På grundlag af frivillig deltagelse vil CISE lette udveksling af oplysninger i realtid mellem forskellige myndigheder med ansvar for kystvagtfunktioner, herunder militæret, og forbinde de berørte myndigheder i og på tværs af medlemsstaterne. På grundlag af EU's CISE2020-forskningsprojekt iværksatte Kommissionen i april 2019 overgangsfasen for CISE og overlod koordineringen heraf til EMSA i tæt samarbejde med medlemsstaterne³⁶. Med udgangspunkt i overgangsfasen har Kommissionen til hensigt at iværksætte den operationelle fase i 2024 med støtte fra EMSA og med forbehold af bestyrelsens godkendelse.

På forsvarsområdet blev det maritime overvågningsprojekt (MARSUR), som blev støttet af Det Europæiske Forsvarsagentur (EDA), udformet med henblik på at gøre det muligt for de bidragydende medlemsstaters flådestyrker at udveksle operationelle maritime oplysninger og tjenester. MARSUR tilføjer operationel merværdi, hvilket bekræftes af, at EU-medlemsstaterne valgte at anvende det til at gennemføre konceptet koordineret maritim tilstedeværelse i Guineabugten og i den nordvestlige del af Det Indiske Ocean. EDA og de deltagende medlemsstater arbejder i øjeblikket på at styrke MARSUR gennem et særligt program. I overensstemmelse med det strategiske kompas, der opfordrer EU til at styrke sin efterretningsbaserede situationsbevidsthed og kapacitet, bør EU gøre fuld brug af alle maritime overvågningskapaciteter (f.eks. droner, patruljefly og rumbaseret teknologi). EU's

³¹ I overensstemmelse med Rådets henstilling 2023/C 20/01 om en koordineret tilgang på EU-plan til styrkelse af kritisk infrastrukturens modstandsdygtighed.

³² I overensstemmelse med den internationale kode for sikring af skibe og havnefaciliteter, <https://www.imo.org/en/OurWork/Security/Pages/SOLAS-XI-2%20ISPS%20Code.aspx>.

³³ De maritime sektorer omfatter søfartssikkerhed, fiskerikontrol, beredskab og indsats i forbindelse med havforurening, beskyttelse af havmiljøet, told, grænsekontrol, generel retshåndhævelse og forsvar.

³⁴ F.eks. Eurosur og SafeSeaNet (operationelle systemer på EU-plan).

³⁵ Rådets dokument 9946/2021.

³⁶ SWD(2019) 322 final.

rumprogram kan gennem sine komponenter som Copernicus, Galileo og IRIS²³⁷ bidrage direkte til at øge bevidstheden om det maritime område. EU's Satellitcenter (EU Satcen) er også involveret i bevidstheden om det maritime område gennem sit arbejde med EU's fælles efterretningsanalysekapacitet og med Kommissionen om Galileo/Copernicus. I den forbindelse er de relevante rumaktivers modstandsdygtighed og sikkerhed afgørende for at sikre kontinuitet i tjenesterne.

EU har etableret et tværfagligt samarbejde mellem EFCA, EMSA og Frontex for at støtte de nationale kystvagtmyndigheder, herunder inden for maritim situationsbevidsthed. Forummet for kystvagtfunktioner i Europa og forummet for kystvagtfunktioner i Middelhavsområdet kan bidrage til at øge bevidstheden om det maritime område og det operationelle samarbejde ved at udveksle bedste praksis.

I tilfælde af katastrofer eller ulykker, og når den nationale kapacitet er overbelastet, kan EU's medlemsstater og tredjelande aktivere EU-civilbeskyttelsesmekanismen³⁸. Gennem Katastrofeberedskabskoordinationscentret³⁹ kan de søge bistand, ekspertise eller analyse af situationen.

EU bidrager også til at styrke bevidstheden om det maritime område på internationalt plan ved at gennemføre målrettede initiativer til kapacitetsopbygning inden for udviklingssamarbejde. Projektet "kritiske søfartsruter i Det Indiske Ocean" (Crimario)⁴⁰ har udviklet specifikke værktøjer⁴¹ til at styrke bevidstheden om det maritime område og styrke samarbejdet med og mellem regionale partnere. Dette er i overensstemmelse med EU's bredere sikkerheds- og forsvarsengagement i den indopacifiske region. På samme måde udviklede projektet "Guineabugstens interregionale netværk" (GoGIN)⁴² YARIS-plattformen, som er et informationsudvekslingsværktøj til støtte for "Yaoundéstrukturen".

De vigtigste EU-tiltag vedrørende bevidsthed om det maritime område vil være:

- sikring af, at den fælles ramme for informationsudveksling bliver operationel inden midten af 2024, hvilket muliggør sikker og struktureret udveksling af klassificerede og uklassificerede oplysninger mellem myndigheder fra forskellige maritime overvågningssektorer (civile og militære)
- styrkelse af netværket til udveksling af oplysninger om forsvarsovervågning (MARSUR) ved at iværksætte et særligt program gennem EDA og styrke forbindelserne mellem MARSUR og CISE
- udnyttelse af de investeringer, der er foretaget gennem EU's rumpolitik, og yderligere udnyttelse af den kapacitet, der er til rådighed gennem Copernicus inden for havovervågning, havmiljøovervågning og klimaændringer
- integration af rumbaserede teknologier, fjernstyrede luftfartøjssystemer og

³⁷ https://defence-industry-space.ec.europa.eu/welcome-iris2-infrastructure-resilience-interconnectivity-and-security-satellite-2022-11-17_en.

³⁸ [EU-civilbeskyttelsesmekanismen \(europa.eu\)](https://europa.eu/eu-civil-protection-mechanism).

³⁹ [Katastrofeberedskabskoordinationscentret \(ERCC\) \(europa.eu\)](https://europa.eu/ercc).

⁴⁰ Europa-Kommissionen finansierer Crimario med 23 mio. EUR mellem 2015 og 2025.

⁴¹ IORIS og SHARE.IT-plattformene.

⁴² Europa-Kommissionen finansierer GOGIN med 11,5 mio. EUR (2016-2023) og GOGIN II med 5 mio. EUR (2023-2025).

radarstationer, maritime patruljeflyvninger og bemandede og ubemandede søfartøjer ved hjælp af innovative cyberresistente værktøjer for at øge den maritime situationsbevidsthed

- intensivering af overvågningen med kyst- og offshorepatruljefartøjer og supplerung af denne med digitalt forbundne avancerede flådeplatforme, herunder ubemandede flådeplatforme, for at forbedre forebyggelses- og indsatskapaciteten
- styrkelse af partnerlandenes kapacitet til at øge bevidstheden om det maritime område gennem Gogin- og Crimarioprojekterne, herunder ved yderligere at operationalisere værktøjer til maritim situationsbevidsthed (YARIS, IORIS og SHARE.IT) i samordning med Copernicussatellitjenesterne.

4. Håndtere risici og trusler

I overensstemmelse med det strategiske kompas vil EU og dets medlemsstater forbedre deres kollektive evne til at forsvare deres sikkerhed og øge deres modstandsdygtighed og beredskab over for maritime sikkerhedsudfordringer, herunder hybride trusler og cybertrusler. EU og dets medlemsstater bør være i stand til at reagere hurtigt med koordinerede civile og militære kapaciteter.

Bekæmpelse af klimaændringer og miljøforringelse er blandt EU's vigtigste politiske prioriteter, der afspejles i EU's optræden udadtil gennem mange tematiske eller geografiske strategier såsom Global Gateway eller strategien for samarbejde i den indopacifiske region samt gennem EU's diplomatiske outreachaktiviteter og EU's klimadiplomati.

EU har allerede taget betydelige skridt til at opnå klimaneutralitet senest i 2050 og vil træffe yderligere foranstaltninger med hensyn til de problemer, der er forbundet med klimaændringer, miljøforringelse og sikkerhed. Den højtstående repræsentant og Kommissionen vil fremlægge en fælles meddelelse om sammenhængen mellem klimaændringer, miljøforringelse og sikkerhed og forsvar i midten af 2023. Meddelelsen vil bl.a. omfatte forslag til værktøjer til vurdering af årsagerne til og konsekvenserne af klimaændringer og miljøforringelse for den maritime sektor, maritim infrastruktur samt naturlige og menneskeskabte karakteristika ved kystområder, herunder med hensyn til tidlig varsling, evidensbaseret forskning og satellitbilleder (f.eks. gennem Copernicusprogrammet).

I Arktis smelter iskapperne, havisen trækker sig tilbage, der åbnes gradvist nye sejlruiter, og den deraf følgende stigning i menneskelige aktiviteter forventes at skabe eller forværre truslerne mod miljøet og lokalsamfundene. I den forbindelse skal den fælles meddelelse om "Et stærkere EU-engagement for et grønnere, fredeligt og fremgangsrigt Arktis"⁴³ hurtigst muligt operationaliseres yderligere, navnlig med hensyn til nulemissionsskibsfart i Det Nordlige Ishav, bæredygtig udvinding af kritiske råstoffer og bæredygtig udvikling af de arktiske regioner.

Beskyttelse af kritisk infrastruktur på det maritime område er også fortsat en nøgleprioritet. EU bør supplere medlemsstaternes rolle med hensyn til at opbygge modstandsdygtighed i kritisk maritim infrastruktur såsom rørledninger eller undersøiske kabler på tværs af nationale søgrænser. EU bør forbedre de nuværende risikovurderinger af undersøiske kabler og

⁴³ JOIN(2021) 27 final.

supplere dem med indsatsmuligheder og afbødende foranstaltninger, der bygger på tværsektoriel ekspertise og kapacitet. Det er bydende nødvendigt at yde fortsat støtte til medlemsstaterne med henblik på at udvikle undervandsbeskyttende aktiver og kontradroneløsninger. Desuden bør EU fortsætte med at fremme sameksistensen⁴⁴ af vedvarende offshoreenergi og forsvarsaktiviteter⁴⁵ som anbefalet i strategien for vedvarende offshoreenergi⁴⁶.

Med direktivet om kritiske enheders modstandsdygtighed⁴⁷ og det reviderede direktiv om net- og informationssystemers sikkerhed (NIS 2-direktivet)⁴⁸ er EU på forkant med den relevante udvikling med en omfattende retlig ramme, der gør det muligt for EU at opgradere både kritiske enheders og infrastrukturens fysiske modstandsdygtighed og cyberrobusthed. EU bør intensivere samarbejdet med centrale partnere og relevante lande uden for EU på dette område, navnlig gennem den strukturerede dialog mellem EU og NATO om modstandsdygtighed og taskforcen om kritisk infrastrukturens modstandsdygtighed.

EU står over for en yderligere udfordring i form af store mængder ueksploderet ammunition (UXO) og kemiske våben fra Første og Anden Verdenskrig, der ligger i havområder rundt om i EU. Denne udfordring forværres yderligere af Ruslands militære aggression mod Ukraine, som har resulteret i et stort antal miner i Sortehavet. Typen, placeringen og mængden af denne ammunition er dårligt dokumenteret, hvilket udgør en risiko for søfartssikkerheden, miljøet (på grund af mulig frigivelse af kemikalier) og aktiviteter i den blå økonomi (f.eks. opførelse af offshoreanlæg til vedvarende energi). På grundlag af eksisterende vellykkede projekter⁴⁹ bør EU behandle dette spørgsmål hurtigst muligt og på en omfattende måde og afbøde de miljømæssige risici, der er forbundet med UXO og bortskaffelsen heraf. Det vil også være meget vigtigt at bortskaffe UXO og miner, der er efterladt i Sortehavet, på en sikker måde, så snart de sikkerhedsmæssige og politiske forhold tillader det.

Maritim sikkerhed undermineres også af udenlandske aktører, både på grund af risici i forbindelse med udenlandske direkte investeringer i kritisk infrastruktur og informationsmanipulation og indblanding fra sådanne aktørers side. Disse spørgsmål vil blive behandlet ved hjælp af relevante instrumenter og rammer, f.eks. vil udenlandske direkte investeringer blive screenet i overensstemmelse med den relevante forordning⁵⁰.

Kommissionen og medlemsstaterne er i færd med at foretage en risikovurdering med henblik på at udarbejde retningslinjer for at forbedre sikkerheden for passagerskibe i EU.

De vigtigste EU-tiltag vedrørende risiko- og trusselsstyring vil være:

⁴⁴ I overensstemmelse med direktivet om maritim fysisk planlægning, 2014/89/EU.

⁴⁵ "Symbiosis"-projektet, der gennemføres under koordinering af Det Europæiske Forsvarsagentur, med midler fra Horisont 2020, <https://eda.europa.eu/symbiosis>.

⁴⁶ COM(2020) 741 final.

⁴⁷ Direktiv (EU) 2022/2557.

⁴⁸ Direktiv (EU) 2022/2555.

⁴⁹ Projekter til fjernelse af ammunition til kemisk krigsførelse og konventionel ammunition fra Østersøen, der støttes af Interreg-programmet finansieret af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) — [10 års Interreg-samarbejde for at fjerne dumpet ammunition fra Østersøen — Interreg Baltic Sea Region \(interreg-baltic.eu\)](#).

⁵⁰ Forordning (EU) 2019/452.

- afholdelse af regelmæssige øvelser i fuld skala på EU-plan med fokus på havnebeskyttelse og imødegåelse af trusler såsom cybertrusler og hybride trusler ud over ovennævnte årlige flådeøvelser
- anvendelse af aktiver og overvågningsværktøjer (f.eks. RPAS) og sikring af optimal anvendelse af nuværende og fremtidige rumtjenester (såsom jordobservation) til patruljering og beskyttelse af kritisk maritim infrastruktur
- udvikling af regionale EU-samarbejdsplaner for at sikre overvågning af undersøiske infrastrukturer og offshoreinfrastrukturer
- udvikling af en sammenhængende ramme for håndtering af truslerne fra UXO, aktive våben og kemiske våben til søs, overvågning og fjernelse af disse med innovative teknologier og med minimal indvirkning på miljøet
- forbedring af tidlig varsling og strategisk fremsynethed, bl.a. gennem anvendelse af rumtjenester, med hensyn til virkningerne af klimaændringer, navnlig stigende vandstand i havet, stormfloder og miljøforringelse
- udarbejdelse af nye og styrkede eksisterende risikovurderinger, beredskabsplaner og katastrofeberedskabsplaner (på EU-plan og nationalt plan) for havne, kystinfrastruktur samt passagerskibes sikkerhed og transport/forsyningskæder
- tilskyndelse til udveksling af bedste praksis mellem maritime aktører vedrørende cybertrusler og yderligere håndtering af cybersikkerhed i Den Internationale Søfartsorganisation (IMO)
- styrkelse af bevidstheden om det maritime område i Arktis, herunder rumobservation fortsat samarbejde med arktiske kyststater bilateralt og i relevante multilaterale fora, hvor det er relevant, for at støtte gennemførelsen af politikken for Arktis⁵¹
- vurdering af muligheden for at iværksætte projekter vedrørende vedvarende offshoreenergi og andre bæredygtige anvendelser i havområder, der er forbeholdt eller anvendes til militære aktiviteter
- vurdering af ikke-EU-landes og -enheders investeringer i maritim infrastruktur inden for rammerne af den samarbejdsmekanisme, der er oprettet ved forordningen om screening af udenlandske direkte investeringer.

5. Styrke kapaciteten

For at fremme sine maritime sikkerhedsinteresser bør EU fremskynde udviklingen af både civil og militær kapacitet og i givet fald inddrage industrien. Forskning og udvikling (FoU) i og af civile aspekter af europæisk maritim sikkerhed indgår i klyngen "Civil sikkerhed for samfundet" under EU's Horisont Europa-program. Den nuværende og kommende FoU vil støtte kapacitetsudvikling på EU-plan, herunder beskyttelse af kritisk maritim infrastruktur, håndtering af undersøiske trusler, beredskab og indsats over for menneskeskabte katastrofer og naturkatastrofer, sikkerhed i forbindelse med søtransport af passagerer og forvaltning af UXO, med inddragelse af industrien, hvor det er relevant.

⁵¹ Join(2021) 27 final.

På forsvarsområdet bør medlemsstaterne udvikle et fuldt spektrum af maritime kapaciteter og gøre fuld brug af mulighederne for samarbejde under relaterede EU-initiativer⁵². De bør især fokusere på at øge kapaciteten til at sikre EU's overfladeoverlegenhed, til at projicere magt på havet, til at muliggøre undervandskontrol og til at bidrage til luftforsvaret.

Den kommende revision af kapacitetsudviklingsplanen⁵³ vil også trække på erfaringerne fra Ruslands militære aggression mod Ukraine. EDA vil f.eks. undersøge de centrale teknologier, der er nødvendige for at forvalte ubemandede maritime dronesværme og beskytte kritisk havbundsinfrastruktur.

Som krævet i det strategiske kompas og i overensstemmelse med den samordnede årlige gennemgang vedrørende forsvar (CARD)⁵⁴ bør nationale og multinationale projekter sigte mod både at overvinde fragmenteringen af kritiske aktiver såsom fartøjer i korvetklassen og systemer om bord og forbedre de enkelte platformes operationelle effektivitet. Flere samarbejdsmuligheder, der er identificeret i CARD-cyklussen i 2020, har ført til projekter vedrørende permanent struktureret samarbejde (PESCO) i ubemandede maritime systemer, f.eks. det mellemstore halvautonome overfladefartøj. Den Europæiske Forsvarsfond⁵⁵ vil vurdere forsknings- og udviklingsprojekter, f.eks. vedrørende situationskendskab til søs, maritime overvågningskapaciteter, beskyttelse af kritisk maritim infrastruktur og undervandskapacitet.

De vigtigste EU-tiltag til styrkelse af kapaciteten vil være:

- udvikling af fælles krav til og koncepter for teknologi på forsvarsområdet, herunder til bevidsthed om det maritime område, både på overfladen og under vand
- opbygning af interoperable ubemandede systemer til overvågning af kritisk maritim infrastruktur, bekæmpelse af fjendtlige dronesværme osv.
- forøgelse af kapaciteten til moderne minerydningsforanstaltninger, f.eks. ved at udvikle et EU-operationskoncept
- støtte til udviklingen af fælles forbedrede maritime patruljeflykapaciteter
- opbygning af fælles test- og eksperimenteringsøvelser med henblik på at udvikle fremtidige, avancerede maritime kapaciteter.

6. Uddanne og træne

Et højt niveau af specialiseret uddannelse, færdigheder og træning er afgørende for, at EU kan være rustet til at tackle nuværende og fremtidige udfordringer vedrørende maritim sikkerhed. Håndtering af nye hybride trusler og cybertrusler kræver operatører med stærke digitale færdigheder og specifikke omskolings- og opkvalificeringsprogrammer. Løsninger i form af udvekslinger mellem militære uddannelsesprogrammer, fælles uddannelsesprogrammer

⁵² Kapacitetsudviklingsplanen, de samarbejdsmuligheder, der er identificeret i forbindelse med den samordnede årlige gennemgang vedrørende forsvar, det permanente strukturerede samarbejde og Den Europæiske Forsvarsfond.

⁵³ På EDA's styringskomité i juni 2022 blev revisionen af kapacitetsudviklingsplanen formelt iværksat.

⁵⁴ Fokusområdet "europæiske overfladefartøjer til patruljering".

⁵⁵ Formålet med Den Europæiske Forsvarsfond er at styrke konkurrenceevnen og innovationskapaciteten i EU's forsvarsindustri. Den bidrager derfor til at udvikle medlemsstaternes militære kapaciteter.

mellem EU-medlemsstaternes flåder og mellem forskellige institutioner vil fremme interoperabiliteten og hjælpe EU med at reagere på nye trusler på en mere effektiv, koordineret og inklusiv måde.

Som led i den praktiske håndbog om europæisk samarbejde om kystvagtfunktioner er der blevet udarbejdet et uddannelseskatalog, som omfatter alle kurser, der afholdes af EU-agenturer på tværs af alle maritime områder. Håndbogen vil blive ajourført løbende i overensstemmelse med behovene og udviklingen. Det vellykkede projekt vedrørende European Coast Guard Functions Training Academy Network (ECGFA NET) og det harmoniserede uddannelseskursus om kystvagtfunktionen bør fortsætte, navnlig udvekslingsprogrammet, som omfatter nabolande og regionalt samarbejde gennem et særligt projekt, der gennemføres af EFCA i tæt samarbejde med EMSA og Frontex. EMSA er også i færd med at udvikle et kursus om maritim cybersikkerhed. Det hybride ekspertisecenter i Helsingfors afholder kurser og konferencer om hybride trusler, der påvirker det maritime område. Ligestilling mellem kønnene og styrkelse af kvinders indflydelse og status i EU's maritime sikkerhedssektor bør støttes, således at kvinders adgang til teknisk uddannelse på højt niveau fremmes.

Det Europæiske Sikkerheds- og Forsvarsakademi (ESDC)⁵⁶ tilbyder uddannelse på EU-plan for både civilt og militært personale for at fremme en fælles forståelse af udfordringerne i forbindelse med maritim sikkerhed og øge bevidstheden om EU's voksende rolle på dette område. Med støtte fra ESDC arbejder seks europæiske søfartsakademier i øjeblikket på indholdet af et fælles, internationalt flådesemester.

De vigtigste EU-tiltag på uddannelsesområdet⁵⁷ vil være:

- styrkelse af cyber-, hybrid- og rumrelaterede sikkerhedsfærdigheder ved at støtte nye og eksisterende uddannelseskurser, der tilbydes af forskellige akademiske institutioner og kompetente nationale organer eller EU-organer, både på det civile og militære område
- gennemførelse af særlige uddannelsesprogrammer, der er åbne for partnere uden for EU, med henblik på at imødegå eksisterende og nye trusler mod maritim sikkerhed
- udvikling af et "internationalt flådesemester" under det europæiske initiativ til udveksling af unge militære officerer (EMILYO)⁵⁸
- afholdelse af civil-militære øvelser baseret på scenarier med delt jurisdiktion eller fælles brug af kapaciteter.

V. VÆRKTØJER OG INSTRUMENTER TIL STØTTE FOR EU'S INDSATS INDEN FOR MARITIM SIKKERHED

⁵⁶ ESDC tilbyder inden for rammerne af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP) uddannelse på EU-plan inden for Unionens fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (FSFP). Den har til formål at udvikle og fremme en fælles forståelse af FSFP blandt civilt og militært personale og gennem sine uddannelsesaktiviteter at identificere og formidle god praksis i forbindelse med forskellige FSFP-spørgsmål. Ved at gøre dette supplerer ESDC den nationale indsats på uddannelsesområdet.

⁵⁷ Herunder som led i det europæiske år for færdigheder.

⁵⁸ <http://www.emilyo.eu/>, EMILYO er ikke knyttet til Erasmus+-programmet.

Den ajourførte strategi bør gennemføres i tråd med den integrerede tilgang for at maksimere synergierne og tilvejebringe supplerende EU-værktøjer og -instrumenter. Dette bør bl.a. omfatte:

- den Europæiske Forsvarsfonds forsvarsprojekter inden for forskning og udvikling med henblik på at styrke de væbnede styrkers kapacitet i EU-medlemsstaterne
- den europæiske fredsfacilitet som en ikke-budgetmæssig finansieringsmekanisme for EU's indsats under den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik med indvirkning på militær- og forsvarsområdet
- EU's forskning og innovation inden for civil-maritim sikkerhedskapacitet, navnlig under klynge 3 "Civilsikkerhed for samfundet" i EU's Horisont Europa-program
- de muligheder, som Fonden for Intern Sikkerhed og instrumentet for grænseforvaltning og visa giver for at styrke kapaciteten hos medlemsstaternes kystvagtmyndigheder, der udfører retshåndhævelses- og grænsekontrolopgaver til søs
- EU-civilbeskyttelsesmekanismen, navnlig ved at drage fordel af analyse- og indsatskapaciteter samt ved at gennemføre Kommissionens henstilling om mål for modstandsdygtighed over for katastrofer
- programmet for instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde, der støtter internationale partnerskaber for at forbedre maritim sikkerhed, navnlig maritim situationsbevidsthed
- instrumentet til førtiltrædelsesbistand (2021-2017), IPA III, i betragtning af dets anvendelsesområde og fokus på kandidatlande
- budgettet for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik til finansiering af civile FSFP-missioner
- den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond (EHFAF) til finansiering af havovervågning og samarbejde om kystvagtfunktioner
- den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) og Interreg-programmerne til støtte for investeringer i kystområder og regioner i den yderste periferi og i lande, der deler søgrænser med EU
- de fonde for intern sikkerhed, der finansierer Maritime Analysis and Operations Centre — Narcotics (MAOC-N), og dets specifikke kapacitet til at udveksle oplysninger med henblik på at bekæmpe narkotikahandel til søs.

VI. DET VIDERE FORLØB

Kommissionen og den højtstående repræsentant vil samarbejde med Rådet om at gennemføre denne ajourførte strategi på de ovenfor nævnte indsatsområder, der er beskrevet i handlingsplanen, og som bygger på de resultater, der er opnået med EUMSS siden 2014, ved hjælp af eksisterende instrumenter og politikker og i overensstemmelse med den overordnede vejledning i det strategiske kompas.

Kommissionen og den højtstående repræsentant opfordrer medlemsstaterne til at godkende strategien og handlingsplanen. Tre år efter, at Rådet har godkendt strategien, forelægger

Kommissionen og den højtstående repræsentant Rådet en fælles fremskridtsrapport med bidrag fra medlemsstaterne.